O‘ZBEK TILINING XORIJDA O‘QITILISHI: TA’LIM NAZARIYASI VA AMALIYOTI

XALQARO ONLAYN ILMIY-AMALIY ANJUMAN MATERIALLARI

2021-yil 29-may

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA’LIM VAZIRLIGI

ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT
O‘ZBEK TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI

O‘ZBEK TILINING XORIJDA O‘QITILISHI: TA’LIM NAZARIYASI VA AMALIYOTI

XALQARO ONLAYN ILMIY-AMALIY ANJUMAN MATERIALLARI

2021-yil 29-may

Toshkent – 2021

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 7-fevraldagi 56-F-son farmoyishi bilan tasdiqlangan 2021-yilda Xalqaro miqyosda o‘tkaziladigan ilmiy va ilmiy-texnik tadbirlar rejasiga asosan Toshkent davlat o‘zbek tili va adabiyoti universitetida 2021-yilning 29-mayida “O‘zbek tilining xorijda o‘qitilishi: ta’lim nazariyasi va amaliyoti” Xalqaro onlayn ilmiy-amaliy konferensiyasi o‘tkazildi.

Mazkur ilmiy maqolalar to‘plamida Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari jamlandi, maqolalarda o‘zbek tilining xorijiy til sifatida o‘qitishda qo‘llanayotgan va foydalanish mumkin bo‘lgan zamonaviy metodik yondashuvlar, axborot va pedagogik texnologiyalar yoritib berilgan. To‘plamdan dunyo bo‘yicha o‘zbek tilidan dars beradigan taniqli olimlar, metodistlar, o‘qituvchilar bilan bir qatorda ToshDO‘TAU iqtidorli talabalarining maqolalari ham o‘rin olgan.

To‘plam til va adabiyot ta‘limi bilan shug‘ullanuvchi professor-o‘qituvchilar, shu sohaning tadqiqotchilari, magistr va talabalarga mo‘ljallangan.

Taqrizchilar:

B.Mengliyev – filologiya fanlari doktori, professor
G.Norimova – filologiya fanlari nomzodi, dotsent

Tahrir hay’ati:

S.Muhamedova, N.Musulmanova, M. Shodmonova, X.Qodirova

Mazkur to‘plam matni Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o‘zbek tili va adabiyoti universiteti Kengashining 2021-yil 3-iyundagi 10-sonli majlisida muhokama qilinib, nashrga tavsiya qilingan

Izoh: Maqolalarning ilmiy saviyasi uchun mualliflar o‘zlari mas‘uldirlar.

1-SHO‘BA. MULTILINGUALIZM MUHITIDA O‘ZBEK TILI VA MADANIYATINI O‘RGATISH MASALALARI

OTATURK UNIVERSITETIDA O‘ZBEK TILI, ADABIYOTI VA FOLKLORI BO‘YICHA AMALGA OSHIRILGAN ILMIY TADQIQOTLAR VA FAOLIYATLAR

Hüseyin BAYDEMİR
f.f.d., Otaturk universiteti professori (Turkiya)
huseyinbaydemir@gmail.com

Ushbu maqolada faqat so‘nggi o‘ttiz yildan beri Otaturk universiteti adabiyot fakultetida olib borilgan o‘zbek tili, adabiyoti, folklori bilan bog‘liq ilmiy tadqiqotlar va faoliyatlar haqida ma’lumot berildi.

Otaturk universiteti adabiyot fakultetida tashkil etilgan birinchi bo‘limlardan biri – bu turk tili va adabiyoti kafedrasidir. 1958-yilda o‘quv faoliyatini boshlagan ushbu bo‘limda turkologiya tadqiqotlari boshidan buyon uzluksiz davom etib kelmoqda. Geografik yaqinl2-ikning afzalligi bilan Otaturk universiteti turkologlari ozarbayjonlik hamkasblari bilan 1970-yillardan beri yaqin aloqalarni o‘rnatdilar va SSSR chegaralaridan oshib, til va adabiyot sohalarida izlanishlar olib bordilar. Turkiy olam bilan filologiya sohasidagi dastlabki to‘g‘ridan-to‘g‘ri aloqalar sifatida qabul qilishimiz mumkin bo‘lgan ushbu faoliyatlar natijasida Otaturk universiteti kutubxonalariga boshqa turkiy tillarda yozilgan dastlabki nashrlar kela boshladi. O‘rnatilgan ushbu dastlabki aloqalar natijasida, hatto Sovet Ittifoqi qulashidan oldin ham ozarbayjonlik olim filologiya fanlari doktori, professor Abbos Zamanov o‘z kitoblarini Otaturk universiteti adabiyot fakulteti kutubxonasiga sovg‘a qilganlar. Ammo bu kitoblar Ozarbayjon mustaqilligini qo‘lga kiritgandan keyingina keltirilishi mumkin bo‘ldi. Professor Abbos Zamanov tomonidan sovg‘a qilingan ushbu kitoblar orasida boshqa turkiy tillar va adabiyotlarga oid nashrlar, shuningdek, o‘zbek tili, adabiyoti va folkloriga oid kitoblar ham mavjud edi. Masalan, ular orasida Moskvada nashr etilgan ikki tomlik "O‘zbek tilining izohli lug‘ati" ham borligini alohida qayt etish kerak. 1990-yillarning boshidan boshlab, O‘zbekiston o‘z mustaqilligini qo‘lga kiritgandan so‘ng, Otaturk universiteti ilmiy xodimlari O‘zbekistonga, ayniqsa magistrlik ishlari bo‘yicha tadqiqotlar o‘tkazish uchun borishdi. 1993-yildan boshlab Otaturk universitetida O‘zbek tili, adabiyoti va folklori mavzuida dissertatsiyalar himoya qilina boshlandi. Shu nuqtai nazardan to‘g‘ridan-to‘g‘ri O‘zbekiston madaniyati bilan bog‘liq birinchi dissetatsiya - bu ff. doktori, professor Bilge Seyidog‘lu ilmiy rahbarligida tayyorlagan "Go‘ro‘g‘li eposining o‘zbek varianti bo‘yicha qiyosiy tadqiqot" nomli magistrlik dissertatsiyasi bo‘lib, 1993-yilda himoya qilingan. Xuddi shu yillarda doktorantlar ham O‘zbekistonga yuborila boshlandi. 1995-yilda Otaturk universiteti adabiyot fakulteti tarkibida hozirgi turkiy tillar va adabiyotlar kafedrasi tashkil etildi. Bakalavriat talabalari 2008-yildan beri hozirgi turkiy tillar va adabiyotlar kafedrasiga qabul qilinmoqdalar. Bakalavriat darajasida *O‘zbek tili I-II; Yangi o‘zbek adabiyoti I-II,*

O‘zbekcha matn tarjimasi, o‘zbekcha matn tahlili, Eski o‘zbek tili, O‘zbek mumtoz adabiyoti fanlaridan darslar beriladi. 2013-yildan boshlab magistrantlar qabul qilindi. *Magistrantlarga o‘zbek tili fonologiyasi, o‘zbek tili morfologiyasi, Yangi o‘zbek adabiyotida she'riyat, Yangi o‘zbek adabiyotida nasr va o‘zbek xalq og‘zaki ijodi fanlari*dan saboq beriladi. Bugungi kunga qadar taxminan 1100 talabaga o‘zbek tili, adabiyoti va folklori bo‘yicha darslar o‘tkazildi.

Quyida Otaturk universitetida amalga oshirilgan o‘zbek tili, adabiyoti va folkloriga oid ilmiy tadqiqotlar va faoliyatlar yillar bo‘yicha xronologik tartibda keltirilgan. Hozirda davom etayotgan dissertatsiyalar va nashr etish bosqichida bo‘lgan tadqiqotlar ham ushbu ro‘yxatga kiritildi. Tadqiqotlar va faoliyatlar, 1. *Dissertatsiyalar (magistrlik dissertatsiyalari, doktorlik dissertatsiyalari),* 2. *Kitoblar / Kitoblardagi bo‘limlar,* 3. *Maqolalar*, 4. *Simpoziumlar / Konferentsiyalar va boshqalar* 5. *Tarjima va Tahririyatlar* shaklida beshta asosiy sarlavha ostida birlashtirilgan. Jami 34ta dissertatsiyadan 28tasi magistrlik dissertatsiyasi va 6tasi doktorlik dissertatsiyasidir. Kitoblar yoki kitoblardagi bo‘limlar nomi ostida jami 25ta nashr mavjud. Ularning 16tasi kitoblar, 9tasi kitoblardagi bo‘limlardan iborat. Hakamli jurnallarda chop etilgan maqolalar soni 34tani tashkil etadi. Simpoziumlar ve konferentsiyalar sarlavhasi ostida jami 38ta tadbir o‘tkazildi. Ular orasida xalqaro simpoziumlarda taqdim etilgan 11ta maqola to‘liq matn sifatida va 3ta maqola qisqacha matn sifatida nashr etildi. Tarjimalar va tahririyatlar nomi ostida 42ta nashr mavjud. Ularning 7tasi kitoblar, qolganlari maqola yoki hikoya tarjimalaridir. Hammasi bo‘lib 173ta ilmiy tadqiqotlar va tadbirlarning 167tasi O‘zbekiston sohasiga tegishli bo‘lib, ulardan 7tasi Afg‘onistonda yashovchi o‘zbeklar jamoasiga tegishli. Ushbu 7ta tadqiqotning barchasi magistrlik dissertatsiyasidir.

Otaturk universiteti ilmiy xodimlari tomonidan olib borilgan ushbu 173 ilmiy tadqiqotlar yoki tadbirlarning taqsimoti quyidagicha:

	Dissertatsiya	*Kitob yoki Kitobda Bo‘lim*	*Maqola*	*Simpozium Konferensiya va h-k.*	*Tarjima yoki tahririyat*	**Jami**
Yangi ad.	7	2	4	4	37	**54**
Folklor	9	7	14	20	1	**51**
Til	16	12	9	8	2	**47**
Mumtoz ad.	2	2	6	4	2	**16**
Umumiy	-	2	1	2	-	**5**
Jami	**34**	**25**	**34**	**38**	**42**	**173**

1. Tezler (Dissertatsiyalar)

1.1. Yüksek Lisans Tezleri (Magistirlik dissertatsiyalari)

Kırbaşoğlu, Filiz (1993). *Köroğlu Destanı’nın Özbek Rivayeti Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma.* Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. (Ilmiy rahbar: Prof. Dr. Bilge Seyidoğlu)

Baydemir, Hüseyin (1998). *Rüstem Han Destanı (Metin-İnceleme)*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. (Ilmiy rahbar: Prof. Dr. Bilge Seyidoğlu).

Güler, Mustafa (2011). *Pirimkul Kadir'in 'Ana Laçin Vedası' Romanı (Dil İncelemesi-Metin)*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı. (Ilmiy rahbar: Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Baydemir).

Fevzi, Firuz (2013). *Maymana (Özbek) Şehir Folkloru*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı. (Ilmiy rahbar: Doç. Dr. Hüseyin Baydemir).

Housain, Hairatullah M. (2015). *Tuhfetullabidin (İnceleme- STT'ye Aktarım-Dizin)*. Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatları Ana Bilim Dalı Türk Dili Bilim Dalı. (Ilmiy rahbar: Prof. Dr. Muharrem Daşdemir)

Darawgar, Sayed Barmak (2016). *Afganistan Özbek Türkçesi Grameri.* Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatları Ana Bilim Dalı Türk Dili Bilim Dalı. (Ilmiy rahbar: Prof. Dr. Muharrem Daşdemir)

Hamdard, Hasamuddin (2018). *"Hoca Nazar Hüveyda Divanı (İnceleme-Metin-Sözlük)"*. Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü. (Ilmiy rahbar: Prof. Dr. Kazım Köktekin).

Quyash, Mujtaba (2018). *Atalarsözü-Akılnıng Közü (Transkripsiyon-İnceleme-STT'ye Aktarım).* Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatları Ana Bilim Dalı Türk Dili Bilim Dalı. (Ilmiy rahbar: Prof. Dr. Muharrem Daşdemir)

Aslan, Aslıhan (2019). *"Çolpan'ın Köşe Yazıları (İnceleme-Metin)"*, Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Ana Bilim Dalı. (Ilmiy rahbar: Prof. Dr. Hüseyin Baydemir).

Avcı, Muhammed Lütfü (2019). *Fatih ve Baykara'nın Gazellerinde Dini Unsurların Karşılaştırılması,* Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Ana Bilim Dalı. (Ilmiy rahbar: Doç. Dr. Recai Kızıltunç).

Bakar, Emine (2019). *"Fazıl Yoldaşoğlu'nun Ferhat ile Şirin Hikâyesi"*, Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Ana Bilim Dalı. (Ilmiy rahbar: Prof. Dr. Hüseyin Baydemir).

Bora, Derlihan (2019). *"Özbek Cedit Edebiyatında Hacı Muin ve Tiyatro Eserleri"*, Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Ana Bilim Dalı. (Ilmiy rahbar: Prof. Dr. Hüseyin Baydemir).

Bura, Olena (2019). *Aleksandr Borovkov'un "Bedâyiü'l-Lugat" Üzerine Yaptığı Çalışmanın Türkiye Türkçesine Çevrilmesi ve Dil İncelemesi*, Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatları Ana Bilim Dalı Türk Dili Bilim Dalı. (Ilmiy rahbar: Dr. Öğr. Üyesi Hüsna Kotan).

Koç, Demet (2019). *Üveysî Divanı'ndaki Gazellerin Dil Özellikleri (Ses ve Şekil Bilgisi),* Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Ana Bilim Dalı. (Ilmiy rahbar: Doç. Dr. Recai Kızıltunç).

Oyghagh, Karimullah (2019). *"Afganistan'ın Tahhar Şehrinde Yaşayan Özbek Türkleri Folkloru"*, Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Ana Bilim Dalı. (Ilmiy rahbar: Prof. Dr. Hüseyin Baydemir).

Öztürkci, Hamza (2019). *Çolpan'ın Yarkınay Adlı Piyesi (İnceleme-Metin)*, Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Ana Bilim Dalı. (Ilmiy rahbar: Prof. Dr. Hüseyin Baydemir).

Topaloğlu, Kenan (2019). *"Özbek Destanlarında Kadın Motifi"*, Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatları Ana Bilim Dalı Türk Halk Bilimi (Folklor) Bilim Dalı. (Ilmiy rahbar: Prof. Dr. Hüseyin Baydemir).

Faiq, Nisar Ahmad (2021). *Şefika Yarkın'ın Alisdan Bir Ses Adlı Şiir Kitabı Üzerine Bir Dil İncelemesi (Metin-Aktarma- Dil İncelemesi)*, Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatları Ana Bilim Dalı Türk Dili Bilim Dalı. (Ilmiy rahbar: Dr. Öğr. Üyesi Hüsna Kotan).

Atila, Kübra Ece, *"Tağay Murad'ın "At Kişnegen Akşam (Ot Kishnagan Oqshom)" adlı Eseri Üzerine Bir Dil İncelemesi (Metin – Aktarma – Dil İncelemesi – Sözlük)"*. Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Ana Bilim Dalı. (Ilmiy rahbar: Dr. Öğr. Üyesi Nursan Ildırı). Devam ediyor.

Çebi, Seda, *"Özbek Yazar Ma'suma Ahmedova'nın Hikâyeleri (İnceleme-Metin)"*. Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Ana Bilim Dalı. (Ilmiy rahbar: Prof. Dr. Hüseyin Baydemir). Devam ediyor.

Dinç, Meryem Cemile, *"Özbek Destanlarında Savaş"*. Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Ana Bilim Dalı. (Ilmiy rahbar: Prof. Dr. Hüseyin Baydemir). Devam ediyor.

Erdem, Kübra, *"Tağay Murad'ın "Yulduzler Mengü Yanedi (Yıldızlar Ebediyen Parlar)" Adlı Eseri Üzerine Bir Dil İncelemesi (Metin – Aktarma – Dil İncelemesi - Sözlük)"*. Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Ana Bilim Dalı. (Ilmiy rahbar: Dr. Öğr. Üyesi Nursan Ildırı). Devam ediyor.

Hemşinli, Gülşah, *"Pirimkul Kadirov'un "Erk (Özgürlük)" adlı Eseri Üzerine Bir Dil İncelemesi (Metin – Aktarma – Dil İncelemesi)"*. Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Ana Bilim Dalı. (Ilmiy rahbar: Dr. Öğr. Üyesi Nursan Ildırı). Devam ediyor.

Kuzu, Ebru, *"Özbek Yazar Saide Zünnunova'nın Hikâyeleri (İnceleme-Metin)".)"*. Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Ana Bilim Dalı. (Ilmiy rahbar: Prof. Dr. Hüseyin Baydemir). Devam ediyor.

Pekşen, Ezgi, *"Özbek Yazar Mirmuhsin'in Hikâyeleri (İnceleme-Metin)".)"*. Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Ana Bilim Dalı. (Ilmiy rahbar: Prof. Dr. Hüseyin Baydemir). Devam ediyor.

Tayhan, Osman, *"Özbek Yazar Said Ahmad' in Hikâyeleri (İnceleme-Metin)".)".* Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Ana Bilim Dalı. (Ilmiy rahbar: Prof. Dr. Hüseyin Baydemir). Devam ediyor.

Yapar, Emel. *"Ali Şir Nevai'nin Türkçe Divanlarında Meslekler"*, Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Ana Bilim Dalı. (Ilmiy rahbar: Doç. Dr. Recai Kızıltunç). Devam ediyor.

Zeliha Erken, *"Tağay Murad'ın "Mama Yer Koşığı (Ana Toprak Türküsü)" adlı Eseri Üzerine Bir Dil İncelemesi (Metin – Aktarma – Dil İncelemesi - Sözlük)"*. Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Ana Bilim Dalı. (Ilmiy rahbar: Dr. Öğr. Üyesi Nursan Ildırı). Devam ediyor.

1.2. Doktora Tezleri (Doktorlik dissertatsiyalari)

Kırbaşoğlu, Filiz (2000). *Köroğlu Destanı`nın Özbek Varyantları Üzerine Bir Araştırma -Göroğlu`nun Doğuşu, Yunus Peri, Hasan-Han, Miskal Peri; Avazhan, Göroğlu`nun Ölümü,* Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. (Ilmiy rahbar: Prof. Dr. Muhan Bali).

Tekin, Feridun (2001). *Agehi Divanı (Ta'vizül-Aşıkin)'nin Dil Özellikleri (Ses ve Şekil Bilgisi),* Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. (Ilmiy rahbar: Prof. Dr. Efrasiyap Gemalmaz).

Güzeldir, Muharrem (2002). *Abuşka Lügati (Giriş-Metin-İndeks)*. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. (Ilmiy rahbar: Doç. Dr. Avni Gözütok).

Baydemir, Hüseyin (2004). *Özbek Halk Masalları (İnceleme-Metin)*. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. (Ilmiy rahbar: Prof. Dr. Bilge Seyidoğlu).

Ildırı, Nursan (2016). *Mücrim Abid Dîvânı (İnceleme-Metin-Dizin)*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. (Ilmiy rahbar: Prof. Dr. Kazım Köktekin).

Kurukaya, Onur (2019). *Eski Türkçeden Çağatay Türkçesine Anlam Olayları*, Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü. (Ilmiy rahbar: Prof. Dr. Kazım Köktekin).

2. Kitaplar / Kitaplarda Bölümler (Kitoblar / Kitoblardagi bo'limlar)

Köktekin, Kazım (2000). *"Seyyid Ahmed Mirza - Taaşşukname (İnceleme-Metin-Dizin-Tıpkıbasım)*". Erzurum: Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Yayınları.

Köktekin, Kazım (2007). *Yusuf Emirî Divanı (Giriş-İnceleme-Tenkitli Metin-Sözlük-Tıpkıbasım).* Erzurum: Fenomen Yayınları.

Gözütok, Avni (2008). *Haydar Tilbe – Mahzenü'l-Esrâr (Metin-Dizin-Tıpkıbasım).* Erzurum: Fenomen Yayınları.

Baydemir, Hüseyin (2011). *Özbek Efsaneleri*. Erzurum: Fenomen Yayıncılık.

Baydemir, Hüseyin (2011). "Adil Yakuboğlu'nun Köhne Dünya Romanında Kültürel Düzey", *Bilge Seyidoğlu Kitabı*, (hz. Dilaver Düzgün, Gülhan Atnur, Ahmet Özgür Güvenç, Zeynep Yörük), İstanbul: Dergâh Yayınları, s. 144-153. (Kitapta Bölüm)

Kara, Funda (2011). *Muhammed Yakûb-ı Çingî Zebân-ı Türkî (Kelür-nâme) İnceleme-Metin-Dizin*. Erzurum: Fenomen Yayınları.

Baydemir, Hüseyin (2013). *Özbek Halk Masalları*. Ankara: AKM Başkanlığı Yayınları.

Köktekin, Kazım (2013). *Yusuf Emirî – Dehnâme (İnceleme-Metin-Dizin-Tıpkıbasım).* Ankara: TDK Yayınları.

Kızıltunç, Recai (2015). *Çağatay Edebiyatında Antoloji Geleneği Olarak Beyazcılık.* Erzurum: Fenomen Yayınları.

Baydemir, Hüseyin (2016). "So'z Qiymatini Bilganga", *To Quyosh Sochgayki Nur Erkin Vohidov Hayoti va Ijodi Zamondoshlari Nigohida,* (Nashrga tayyorlovchi va Mas'ul muharrir: Ibrohim G'afurov). Toshkent: O'zbekiston Nashriyoti, s. 202-210. (Kitapta Bölüm)

Baydemir, Hüseyin (2016). "Erkin Vohidov Haqida Turkiyada Amalga Oshirilgan Ayrim Tadqiqotlar", *To Quyosh Sochgayki Nur Erkin Vohidov Hayoti va Ijodi Zamondoshlari Nigohida*, (Nashrga tayyorlovchi va Mas'ul muharrir: Ibrohim G'afurov). Toshkent: O'zbekiston Nashriyoti, s. 210-218. (Kitapta Bölüm)

Baydemir, Hüseyin (2016). "Özbek Bahşılık Geleneği ve Termeler", *Türk Dünyası Âşık Edebiyatı*, (Ed. Naciye Yıldız, Fatma Ahsen Turan). Ankara: Gazi Kitabevi, s. 579-634. (Kitapta Bölüm)

Ildırı, Nursan (2017). "Son Dönem Çağatay Şairi Mücrim Âbid ve Türkçe Divânı'ndaki Oğuz Türkçesi Unsurları", *Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları/Makaleler*, Erzurum: ATASEM, Yayın No: 4025652. (Kitapta Bölüm)

Baydemir, Hüseyin (2018). "Abide Bir Şahsiyet: Cumali Şabanov", *Olimlik va Odamiylik Falsafasi*, Toshkent: Mumtoz So'z Nashriyoti, s. 15-24. (Kitapta Bölüm)

Efendioğlu, Süleyman (2019). *Mevlana Lutfi, Gül ü Nevruz (Dil İncelemesi, Metin ve Aktarma, Gramatikal Dizin, Tıpkıbasım)*. Erzurum: Eser Yayınları.

Kızıltunç, Recai (2019). *Muhammed Niyaz Nişati Divan*. Erzurum: Fenomen Yayınları.

Köktekin, Kazım (2019). *Şeyh-Zâde Atâyi Divân.* Ankara: TDK Yayınları.

Öztürkçi, Hamza (2019). *Çolpan'ın Yarkınay Adlı Piyesi (İnceleme-Metin-Aktarma-Sözlük).* İstanbul: Akademi Titiz Yayınları.

Baydemir, Hüseyin (2020). "Tağay Murad'ın 'Atın Kişnediği Akşam' Adlı Eserinde Halk Kültürü Unsurları", *Prof. Dr. Avni Gözütok - Armağan Kitap.* (Ed. Süleyman Efendioğlu, Hüsna Kotan). Erzurum: Atatürk Üniversitesi Yayınları, s. 155-171. (Kitapta Bölüm)

Ildırı, Nursan (2020), "Özbekistan Matbuatında 'Seda-i Fergana' Gazetesi", *Prof. Dr. Avni Gözütok - Armağan Kitap.* (Ed. Süleyman Efendioğlu, Hüsna Kotan). Erzurum: Atatürk Üniversitesi Yayınları, s. 423-433. (Kitapta Bölüm)

Kara, Funda (2020). "Sözlük Bilimi Açısından Kelür-nâme", *Prof. Dr. Avni Gözütok - Armağan Kitap.* (Ed. Süleyman Efendioğlu, Hüsna Kotan). Erzurum: Atatürk Üniversitesi Yayınları, s. 173-191. (Kitapta Bölüm)

Bakar, Emine (2021). *Fazıl Yoldaşoğlu'nun Ferhat ile Şirin Hikâyesi Üzerine Bir İnceleme*, Ankara: Sonçağ Yayınları, 259 s.

Efendioğlu, Süleyman (2021). *Gül ü Nevruz (Dil İncelemesi - Metin ve Aktarma - Gramatikal Dizin - Tıpkıbasım).* Erzurum: Fenomen Yayıncılık.

Baydemir, Hüseyin; Nursan Ildırı, *Büyük Özbekçe-Türkçe Sözlük. (Basım aşamasında).*

Baydemir, Hüseyin, *Özbek Halk Edebiyatı El Kitabı*. *(Basım aşamasında).*

3. Makaleler (Maqolalar)

Baydemir, Hüseyin (2001). "M.T. Aybek'in 'Nevai' Adlı Romanına Sosyolojik Açıdan Bir Yaklaşım", *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S. 18, s. 193-199.

Adıgüzel, Sedat (2002). "Ali Şir Nevayi Yaşamı Edebi Kişiliği ve Eserleri", *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S. 19, s. 109-115.

Baydemir, Hüseyin (2002). "Rüstem Han Destanı ve Destandaki Olağanüstü Motifler", *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S. 20, s. 169-177.

Köktekin, Kazım (2002). "Ali Şir Nevâyi'nin Türkçeciliği", *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S. 19, s. 117-121.

Baydemir, Hüseyin (2006). "Hadi Zarifov ve Folklor Faaliyetleri", *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S. 30, s. 125–132.

Kızıltunç, Recai (2008). "Türk Edebiyatında Tuyug ve Bazı Problemleri", *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S. 37, s. 107-126.

Baydemir, Hüseyin (2009). "Fazıl Yoldaşoğlu'nun Leyla ile Mecnun Hikâyesi Üzerine Bir İnceleme", *Turkish Studies*, Volume 4/3, s. 319-337. (Prof. Dr. Hamza Zülfikar Armağanı).

Baydemir, Hüseyin (2009). "Özbekistan'da İskender, Zülkarneyn, Lokman Hekim ve Hatem Tay ile İlgili Halk Anlatıları", *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S. 41, s. 109-130.

Baydemir, Hüseyin (2009). "Özbekistan'da Ölüm Âdetleri", *Turkish Studies*, Volume 4/8, s. 662-683. (Prof. Dr. Ahmet Buran Armağanı).

Kızıltunç, Recai (2009). "Klasik Doğu Edebiyatlarında Bir Derleme Olarak Beyaz ve Beyaz Geleneği", *Turkish Studies, International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Cilt. 4, S.8, s. 1866-1891.

Baydemir, Hüseyin (2010). "Özbek Folklorunda Rekabet ve Yarış", *Acta Turcica Çevrimiçi Tematik Türkoloji Dergisi*, II/1, s. 47-58.

Baydemir, Hüseyin (2010). "Bâbürnâme`de Folklorik ve Etnografik Unsurlar", *Gazi Türkiyat Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*, S. 7, s. 107-134.

Yavuz, Esra (2010). Said Ahmad'ın "Ufq" Romanı Esasında Özbek Türkçesinde –GAn Ekiyle Yapılan Zarf-Fiiller, Turkish Studies, International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Cilt. 5, S. 3, s. 1970-2001.

Baydemir, Hüseyin (2011). "Özbek Koğırçak (Kukla) Tiyatrosu", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt: 4, Sayı: 17, s. 63-74.

Baydemir, Hüseyin (2011). "Özbekistanda Geleneksel Tiyatronun Bir Şubesi: Maskarabazlık ve Kızıkçılık", *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 6/1, s. 741-754.

Baydemir, Hüseyin (2011). "Özbek Folklorunda Diğer Dünyaya Geçiş Noktaları", *Türkoloji Kültürü*, Cilt: IV, Sayı: 7, s. 35-44.

Ildırı, Nursan (2011). "Farsçadan Özbek Türkçesine Geçmiş Kelimelerde Ses Değişmeleri", *Türkoloji Kültürü*, C. IV, N: 7, s. 81-97.

Kızıltunç, Recai (2012). "Halfelik ve Harezm Halfeleri", *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S. 47, s. 197-210.

Kızıltunç, Recai (2012). "Çağatay Edebiyatında Kadın Şairler" *Turkish Studies, International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Cilt.7, s.731-759.

Baydemir, Hüseyin; Akhmedov, Khurshid (2013). "Özbek Yazar Adil Yakubov ile Söyleşi", *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 51, s. 311-318.

Ildırı, Nursan (2014). "Özbek Hikâyeciliğinde Abdullah Kahhar", *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 53, s. 197-204.

Baydemir, Hüseyin (2016). "Askiya Şekilleri ve Benzer Türlerle Mukayesesi", *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S. 56, s. 903-921.

Baydemir, Hüseyin (2017) "Özbek Masallarında Milli Motifler" *Journal of Current Researches on Social Sciences*, S. 2, s. 91-100.

Baydemir, Hüseyin (2017). "Uluğbey'in Hazinesi Romanında Tarihi Gerçeklik", *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S. 60, s. 167-180.

Ildırı, Nursan (2017). "Son Dönem Çağatay Şairi Mücrim Âbid'in Türkçe Divânı'nın Söz Varlığı ve Deyimler", *Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, Cilt. 12, S. 2, s. 129-147.

Karkınlı, Reyhan (2017). "Özbeklerde Çocuk Oyun - Oyuncak Kültürü ve Çocuk Oyunları Üzerine Bir Tasnif Denemesi" *Turkish Studies*, Volume 12, Issue 22, s. 485-489.

Efendioğlu, Süleyman (2018). "Lütfi'nin Gül ü Nevruz'u ve Yazma Nüshaları", *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, S. 60. s. 147-172.

Ildırı, Nursan (2018). "Özbek Türkçesinde Yer Alan "Nafaqat" Yapısının Türkiye Türkçesine Aktarımı", *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, S. 61. s. 337-347.

Yavuz, Esra (2018). "Özbek Türkçesi-Türkiye Türkçesi Arasındaki Aktarım ve Çeviri Yazı Problemleri", *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, S. 61, s. 215-253.

Kızıltunç, Recai (2019). "El Yazma Seçki Örneği Olarak Beyaz-ı Hazık" *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, S. 62, s. 63-83.

Kotan, Hüsna (2019). "Fālnāme Dānyāl ʿAleyhi's-Selām (Metin-İnceleme-Sözlük)", *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S. 65, 131-152.

Kotan, Hüsna (2019). "Risāle-i Serterāş", *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, S. 63, 563-591.

Yavuz, Esra (2019). "Süleyman Efendioğlu'nun Mevlânâ Lutfî "Gül ü Nevrûz" (Dil İncelemesi – Metin ve Aktarma – Gramatikal Dizin - Tıpkıbasım) Adlı Eseri Üzerine", *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, S. 62, s. 435-437.

Kotan, Hüsna (2020). "Ferheng-i Türkî-i Çagatâ-i Be Fârsî", *Kesit Akademi Dergisi*, S. 22, 183-193.

4. Sempozyumlar / Konferanslar / Paneller vb. Faaliyetler (Simpoziumlar / Konferensiyalar / chiqishlar va boshqa faoliyatlar)

Baydemir, Hüseyin (2002). "Özbek Sovyet Edebiyatı", *SSCB Döneminin Türk Dünyası Edebiyatları Üzerindeki Etkileri*, 17 Ekim 2002 Perşembe, Atatürk Üniversitesi Kültür Merkezi B Salonu, (Panel).

Baydemir, Hüseyin (2003). "Özbekistan'da Nevruz ve Nevruz Sofrası", *Türk Dünyasında Nevruz Kutlamaları*, 21 Mart 2003 Cuma, Atatürk Üniversitesi Kültür Merkezi B Salonu, (Panel).

Baydemir, Hüseyin (2003). "Abdülhamit Süleymanoğlu Çolpan", *Türk Dünyasında Edebiyata Yön Verenler*, 16 Ekim 2003 Perşembe, Atatürk Üniversitesi Kültür Merkezi B Salonu, (Panel).

Baydemir, Hüseyin (2004). "Görüntülerle Özbekistan'da Nevruz", *Türk Dünyasına Genel Bakışlar, Görüntülerle Türk Dünyasında Nevruz,* 17 Mart 2004 Çarşamba, Atatürk Üniversitesi Kültür Merkezi B Salonu, (Konferans).

Baydemir, Hüseyin (2004). "Türk Dünyasına Geziler, Görüntülerle Özbekistan İzlenimleri: (Taşkent, Buhara, Semerkant)", 14 Nisan 2004 Çarşamba, Atatürk Üniversitesi Kültür Merkezi B Salonu, (Doç. Dr. Metin Akkuş ile; Konferans/Söyleşi)

Baydemir, Hüseyin (2005). "Hadi Zarifov ve Folklor Araştırmaları", 25 Mayıs 2005, Atatürk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Toplantı Salonu, (Panel).

Baydemir, Hüseyin (2005). "Adil Yakuboğlu'nun Romanlarında Halk Kültürü", 30 Aralık 2005 Cuma, Atatürk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Toplantı Salonu, (Panel).

Baydemir, Hüseyin (2007). **"**Sovyetler Birliği Döneminde Özbekistan'da Egemen İdeolojinin Destanları", *Uluslararası Türklük Bilgisi Sempozyumu 25-27 Nisan 2007 Erzurum-Bildiriler I*, s. 171-182.

Baydemir, Hüseyin (2008). "Özbek Düğünlerinden Görüntüler"*, Türk Dünyasına Geziler: Görüntülerle Özbekistan izlenimleri 2,* 19 Kasım 2008 Çarşamba, Atatürk Üniversitesi Kültür Merkezi B Salonu, (Panel).

Baydemir, Hüseyin (2008). "Özbekistan'da Nevruz Sofrası", 21.03.2008 – TRT Erzurum Radyosu. (Söyleşi).

Baydemir, Hüseyin (2009), "Özbek Masallarının Kaynağı ve Motif Yapısı", *Timur Dönemi ve Sonrası Kaynak Araştırmaları (Uluslararası) Sempozyumu*, Ankara, 13-17 Temmuz 2009.

Shabanov, Jumali (2009). "Özbekistan'da Nevruz Gelenekleri", 21.03.2009, Atatürk Üniversitesi Kültür Merkezi B Salonu, (Konferans).

Baydemir, Hüseyin (2010). "Özbek Halk Anlatılarında Diğer Dünyaya Geçiş Noktaları", *Uluslararası Zeki Velidi Togan ve Türk Kültürü Bilgi Şöleni (13-15 Ekim 2010), Afyonkarahisar.*

Erkinov, Aftondil (2010). "Çağatay Edebiyatı ve Ali Şir Nevaî", Atatürk Üniversitesi Kültür Merkezi B Salonu, (Konferans).

Baydemir, Hüseyin (2011). "Yeniden Yazma Örneği Olarak Yıldızlı Geceler Romanı", *2. Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Sempozyumu (19-21 Ekim 2011), Isparta.*

Baydemir, Hüseyin (2013). "Nevruz ve Türk Dünyası", 21.03.2013 – Erzurum Polis Radyosu (Söyleşi).

Kara, Funda (2014). "Kelür Nâme Zebân ı Türkî Adlı Çağatayca Farsça Sözlükteki Eş Yazımlı ve Yakın Eş Anlamlı Kelimeler" *VIII. Milletlerarası Türkoloji Kongresi, 30 Eylül - 04 Ekim 2013, Bildiri Kitabı II,* İstanbul, s. 29-56.

Baydemir, Hüseyin (2015). "Türkistan`da Geleneksel Eğlence Kültürü ve Oyunlar Üzerine Bir Tasnif Denemesi" *, Uluslararası Oyun ve Oyuncak Kongresi (7-8 Mayıs 2015, Erzurum) Bildiriler Kitabı, s. 754-762.*

Baydemir, Hüseyin (2015). "Özbekistan'da Nevruz", 21.03.2015 - Ata Tv. (Söyleşi).

Efendioğlu, Süleyman (2016). "Mevlana Lutfi'nin Gül ü Nevruz Adlı Eseri ve Yazma Nüshaları", *I. Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Konferansı İnsan ve Toplum Bilimleri Sempozyumu (IBAD (19-22 Mayıs 2016, Madrid – İspanya)*, Cilt.1, s. 576-589.

Raufhan, Nurullah Muhammed (2016). "Özbek ve Türk Kültürünün Müşterek Yönleri", Atatürk Üniversitesi Kültür Merkezi B Salonu, (Konferans).

Ildırı, Nursan (2017). "Son Dönem Çağatay Şairi Mücrim Âbid ve Türkçe Divânı'ndaki Oğuz Türkçesi Unsurları", *I. Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Bilgi Şöleni*, Erzurum (Özet Bildiri/Sözlü Sunum).

Ildırı, Nursan (2017). "Erkin Vahidov'un Saf Özbekçe ile İlgili Düşünceleri", *II. Uluslararası Iğdır Sempozyumu,* (Özet Bildiri/Sözlü Sunum)(Yayın No:3905914).

Baydemir, Hüseyin (2018). "Ali Şir Nevai'den Fazıl Yoldaşoğlu'na Leyla ile Mecnun", Alisher Navoiy va XXI Asr Mavzuidagi Respublika Ilmiy-Nazariy Anjumani Materiallari, Toshkent, 2018, s. 168-176.

Baydemir, Hüseyin (2018). "Özbekistan'ın Tanıtımında Özbek Efsaneleri", *II. International Congress on Cultural Heritage and Tourism (ICCHT), Selcuk University and MDIS Tashkent University, May 03-05 2018, Tashkent.*

Baydemir, Hüseyin (2019). *"SSCB Döneminde Orta Asya'daki Aydınlar Üzerinde Baskı Politikası",* 19.01.2019 Türk Ocakları Erzurum Şubesi Konferans Salonu (Konferans).

Baydemir, Hüseyin (2019). "Bağımsızlık Sonrası Özbekistan", 27.01.2019 Otağ Derneği Konferans Salonu, Erzurum. (Konferans)

Ildırı, Nursan (2019). "Çağdaş Özbek Yazar Aybek'in Hikâyelerinde Tasvir Fiiller ve İşlevleri", *II. Türk Dili ve Edebiyatı Bilgi Şöleni, ERZURUM, 21-23 Haziran,* (Özet Bildiri/Sözlü Sunum).

Kotan, Hüsna (2019). "Senglâh Üzerine Yapılan İki Çalışmanın Sözlük Bilimsel Açıdan Karşılaştırılması" *Türk Dili ve Edebiyatı Bilgi Şöleni Sempozyumu (21-23 Haziran 2019) Bildiriler*, Erzurum, s. 646-661.

Baydemir, Hüseyin (2020). "Özbekistan'da Nevruz", 21.03.2020 – TRT Erzurum Radyosu. (Söyleşi).

Baydemir, Hüseyin (2020). "Büyük Özbekçe-Türkçe Sözlük ve O'zbek Tilining Izohli Lug'ati", *"Medialingvistika: Nazariyasi va amaliyoti xalqaro ilmiy konferansiyasi*, 16.12.2020 O'zbekiston jurnalistika va ommaviy kommunikatsiyalar universiteti.

Baydemir, Hüseyin (2021). "Dilci ve Sözlükçü Yönüyle Babür", *O'zbek mutafakkirlarining til nazariyasiga oid qarashlari" Xalqaro ilmiy-nazariy anjumani materiallari, 2021-yil, 15- mart*. (Mas'ul muharrir: Sh. Sirojiddinov). Toshkent, s. 52-57.

Baydemir, Hüseyin (2021). "İskender, Zülkarneyn ve Lokman Hekim'e Yer Veren Özbek Masal ve Efsanelerinin Kaynakları", Folklor, til va madaniyat masalalarini ılmiy o'rganishda fan va ınnovatsiyalar uyg'unligi xalqaro ilmiy konferansiyasi, 15.03.2021 O'zbekiston Davlat san'at va madaniyat ınstituti.

Baydemir, Hüseyin (2021). "Özbekistan'da Nevruz Gelenekleri", *22.03.2021 Türk Dünyasında Nevruz Gelenekleri*, Atatürk Üniversitesi (Panel).

Baydemir, Hüseyin (2021). "Özbekistan'da Nevruz Kutlamaları", 25.03.2021 Türk Ocakları Bartın İl Temsilciliği (Konferans).

Efendioğlu, Süleyman (2021). "Çağatay Şairi Lutfî ve Gül ü Nevruz Mesnevisi", *O'zbek mutafakkirlarining til nazariyasiga oid qarashlari" Xalqaro ilmiy-nazariy anjumani materiallari, 2021-yil, 15- mart*. (Mas'ul muharrir: Sh. Sirojiddinov). Toshkent, s. 21-31.

Ildırı, Nursan (2021). "Özbek Nevai Araştırmacısı Parsa Şemsiyev ve Nevâyi Mirasına Katkıları, *Alisher Navai in the Context of World Orientalist, Tashkent State University of Oriental Studies, Tashkent, 5-6 Şubat*, (Özet Bildiri/Sözlü Sunum).

Ildırı, Nursan (2021). "Son Dönem Çağatay Şairi Mücrim Abid'in Türkçe Divanı'ndan Sözcük Yapımı", *O'zbek mutafakkirlarining til nazariyasiga oid qarashlari" Xalqaro ilmiy-nazariy anjumani materiallari, 2021-yil, 15- mart*. (Mas'ul muharrir: Sh. Sirojiddinov). Toshkent, s. 188-192.

5. Çeviriler / Editörlükler (Tarjimalar / Tahririyatlar)

Yakubov, Adil (2010). "Ölmez Sima Üstad Aybek Hakkında Düşünceler", (çev. Hüseyin Baydemir). *Kardeş Kalemler Aylık Avrasya Edebiyat Dergisi*. Yıl: 4, S. 37, s. 87-88.

Gültekin, Mevlüt (2010). "Afgan Özbekçesinin Seripul Ağzında –GAn Eki", (çev. Esra Yavuz). Turkish Studies, Volume 5, Issue 1, s. 1437-1451.

Erkinov, Eftandil (2011). "XV XIX asır Beyazlarında Taşkent ve Paris Kütüphanelerinde Tespit edilen Ali Şir Nevâî nin Şiirlerine Dair Bir Araştırma", (çev. Recai Kızıltunç). *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi,* S. 45, s. 295-320.

Sulton, Isajon (2015). "*İrem Bağı - Seçme Hikâyeler*", (Ed. Hüseyin Baydemir; çev.: Marufjon Yuldashev, Hüseyin Akbaş, Isajon Sulton). Antalya: Baygenç Ajans Yayınları.

Uzoqov, Haydarali; Islomjon Tursunov (2016). “Bilimadamı Gazi Âlim Yunus’un Hazin Sonu”, (çev. Hüseyin Baydemir). *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 57, s. 267-274.

Raufhan, Nurullah Muhammed (2016). “Balon”, (çev. Coşkun Akpınar, Fatoş Caferoğlu). *Kuytudaki Kulübe.* İstanbul: Ferfir Yayınları, s. 73-81.

Aybek (2017), “Fenerci Baba”, (çev. Nursan Ildırı). *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, S. 59, s. 245-247.

Hamdam, Uluğbek (2017). “Taş (veya Kötülüğün Doğuşu)”, (çev. Ayişe Humeyra Efe, Kerimullah Oyghagh). *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, S. 59, s. 263-266.

Ishakov, Yakubcan (2017). **“**Gül ve Nevruz Mesnevisinin Müellifi Meselesi”, (çev. Hüseyin Baydemir). *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, S. 59, s. 233-244.

Tursınova, Marhaba (2017). “Türk Dillerinde “Ben, Sen, O” Zamirlerinin Çekimlenmesi”, (çev. Esra Yavuz). *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, S. 59, s. 249-256.

Abdusamatov, Hafiz (2018). “Çolpan’ın Tiyatro‘ya Ait Fikirleri”, (çev. Hamza Öztürkçü). *Temrin*. Sayı: 88, s. 27-30.

Çolpan, Abdülhamid Süleyman (2018). “Edebiyat Nedir”, (çev. Hamza Öztürkçü). *Temrin*. Sayı: 88, s. 25-26.

Çolpan, Abdülhamid Süleyman (2018). “Gönül”, (çev. Hamza Öztürkçü). *Temrin*. Sayı: 88, s. 4.

Çolpan, Abdülhamid Süleyman (2018). “Güzel Türkistan”, (çev. Hamza Öztürkçü). *Temrin*. Sayı: 88, s. 3.

Çolpan, Abdülhamid Süleyman (2018). “Güzel”, (çev. Hamza Öztürkçü). *Temrin*. Sayı: 88, s. 6.

Çolpan, Abdülhamid Süleyman (2018). “Merhum Tevfik Fikret’e”, (çev. Hamza Öztürkçü). *Temrin*. Sayı: 88, s. 23-24.

Gafurov, İbrahim (2018). “Çolpan’ın Dil ve Üslup Zarafeti”, (çev. Hamza Öztürkçü). *Temrin*. Sayı: 88, s. 33-36.

Kuronov, Dilmurod (2018). “İlk Evvel Gözümü Aşk İle Açtım”, (çev. Hamza Öztürkçü). *Temrin*. Sayı: 88, s. 37-41.

Otayev, Rahimjan (2018). “Coşkun Ruh”, (çev. Hamza Öztürkçü). *Temrin*. Sayı: 88, 2018, s. 19-22.

Ravşanov, Esangali (2018). “Şiirin Gökyüzünde Bir Çolpan Yıldızı: Abdülhamid Süleymanoğlu”, (çev. Hamza Öztürkçü). *Temrin*. Sayı: 88, s. 13-18.

Ibrohimova, Muazzam (2019). “İncir”, (çev. Hüseyin Baydemir, Ayişe Hümeyra Efe, Klara Abdurakhmanova, Nisar Ahmad Faik). *Hece Öykü*, s.148-154.

Jovliyev, Javlon (2019). “Buhara Buhara Buhara”, (Çev. Hüseyin Baydemir). *Temrin*, S. 94, s. 28-33.

Kerimov, Bahadır (2019). “Abdullah Kadiri’nin Yürek Sızıları ve Estetik Abidesi Olarak Ötgen Künler Romanı”, (çev. Hamza Öztürkçü). *Temrin*. Sayı: 97, s. 39-45.

Kerimov, Naim (2019). “Kadiri Neden Hain İlan Edildi”, (çev. Hamza Öztürkçü). *Temrin*. Sayı: 97, s. 20-25.

Mirvaliyev, Sabir (2019). “Büyük Özbek Mütefekkiri Abdullah Kadiri” (çev. Hamza Öztürkçü). *Temrin*. Sayı: 97, s. 3-4.

Raufhan, Nurullah Muhammet (2019). “Kıyamet”, (çev. Hüseyin Baydemir). *Kardeş Kalemler,* S. 143, s. 58-62.

Yoldaşev, Marufcan (2019). “Ninem ve Kırlangıçları” (çev. Hamza Öztürkçü). *Türk Dili*. Sayı: 813, s. 36-39.

Yoldaşev, Marufcan (2019). “Yeşil Miydi, Sarı Mı?” (çev. Hamza Öztürkçü). *Hece Öykü*. Sayı: 95, s. 160-164.

Yuldoshev, Marufjon; Yılmaz Özkaya (2019). *Bağımsızlık Dönemi Özbek Edebiyatı (Şiir, Hikâye, Roman, Piyes).* (ed. Hüseyin Baydemir). Ankara: Bengü Yayınları.

Ahmadova, Ma’suma (2020). “Dert Ortaklığı”, (çev. Elif Hümeyra Taşkara, Ezgi Pekşen, Gamzenur Akgüney, Gizem Nur Nazlı, Gülşah Hemşinli, Seda Çebi). *Hece Öykü,* Yıl 17, S. 100, s. 232-236.

Börihan, Lokman (2020). “Yalan”, (çev. Ebru Kuzu, Mine Akyüz, Enejan Hudayberdiyeva, Demet Kübra Duman). *Neşide (Eğitim, Kültür ve Sanat Dergisi),* Yıl 4, S. 4, s. 102-104.

Çolpan, Abdülhamid Süleyman (2020). “Çar’ın Armağanı”, (çev. Hamza Öztürkçü). *Hece Öykü*. Sayı: 97, s. 148-150.

Artıkov, Şerzad (2021). “Babamın Güvercinleri” (çev. Emine Bakar). *Genç Yürekler Dergisi*. Sayı: 5, s. 12-14.

Esed, Nergize (2021). *Müjde.* (çev. Emine Bakar). Ankara: Asmaaltı Yayınevi, 90 s.

Günümüz Özbek Öyküsü (2021). (çev. Hamza Öztürkçü). Ankara: Hece Yayınları, 368 s.

Hemdem, Uluğbek (2021). “Söz” (çev. Emine Bakar). *Hece Öykü*. Sayı: 103, s.160-166.

Yoldaşev, Marufcan (2021). “Gördük de Ne Oldu?”, (çev. Hamza Öztürkçü). *Edebiyat Ortamı*. Sayı: 79, s. 80-83.

Yoldaşev, Marufcan (2021). “Soğuk Haber”, (çev. Hamza Öztürkçü). Mahalle Mektebi. Sayı: 58, s. 27-30.

Jurakuziyev, Nadirbek, “Eski Türklerde Dağ Kültü ve Hayat Ağacı Mitolojisi”, (çev. Hamza Öztürkçü). *Hece (Mitoloji Özel Sayısı)*. (Basım aşamasında).

Özbek Öykü Seçkisi. (çev. Emine Bakar). (Basım aşamasında).

Yoldaşev, Marufcan, *Zerçadır Altında*. (çev. Hamza Öztürkçü). Ankara: Ötüken Yayınları. (Basım aşamasında).

Yusuf, Muhammed, *Şiirler.* (ed. Recai Kızıltunç; çev. Recai Kızıltunç, Emine Bakar, Hamza Öztürkçü). TÜRKSOY Yayınları. (Basım aşamasında).

MUNDARIJA

YALPI YIG‘ILISH MA’RUZALARI

Fatma Achik. O‘zbek tılını chet ellik talabalarga vazifalar asosida o‘qitish metodikasi..... 3
Aynur O‘z O‘zjan. Turkiyada o‘zbek tilining o‘qitilish tarixi va metodikasi (Anqara universiteti misolida)..... 13
Худайбергенова Зилола. Ўзбек тилини хорижий тил сифатида ўқитишда коммуникатив компетенцияни шакллантиришнинг ижтимоий-психологик омиллари..... 18
Jan Oko. Learning uzbek – learner’s perspective..... 25
Qarayeva Beg‘am Xolmanovna. O‘zbek tilini ikkinchi chet tili sifatida o‘qitishda talabalarning mustaqil ishlarini tashkil qilish..... 33

1-SHO‘BA. MULTILINGUALIZM MUHITIDA O‘ZBEK TILI VA MADANIYATINI O‘RGATISH MASALALARI

Hüseyin BAYDEMİR. Otaturk universitetida o‘zbek tili, adabiyoti va folklori bo‘yicha amalga oshirilgan ilmiy tadqiqotlar va faoliyatlar..... 38
Ҳадича Муҳитдинова. Хорижликларга ўзбек тилини ўқитишнинг ўқув-дастурий таъминотини яратиш..... 51
Malik Hodjayev. O‘zbek tilini xorijiy til sifatida online usulida o‘qitish: aqsh indiana universiteti misolida..... 55
Nursan ILDIRI. Tağay murad’in “bobosi bilan nevarasi (dedesi ile torunu)” adli hikâyesi üzerine metindilbilimsel bir inceleme..... 57
Reyhan KARKINLI. Usman nasir’in şiirleri üzerine tematik bir inceleme 67
Yashnarbek Avlakulov. Multimedia technologies in teaching uzbek as a second language..... 77
Dilafruz Xidoyatova. O‘zbek tilini xorijliklarga o‘rgatishda interfaol ta’limning roli..... 84
Shahnoza Nurmatova. O‘zbek va xitoy xalq maqollarining ifodalanish usullari..... 87
Артём Герасимов. Об этимологии узбекского языка..... 89
Александра Узбекова. Перспективы изучения узбекского языка за рубежом (на примере МГЛУ)..... 91

2-SHO‘BA. BADIIY MATN TAHLILI VA TIL TA’LIMI

Тоҳиров З.Т. Тил ва услуб матн таҳрирининг биринчи босқичи сифатида..... 93
Abdulxayrov M.X. Navoiy asarlari matnidagi fonetik xususiyatlar tahlili..... 96
Musulmanova N.R. O‘zbek tilidagi morfologik vositalarning lingvopoetik tadqiqiga doir..... 99

Qodirova X.B. Badiiy matnda evfemik va disfemik ko‘chimlarning implitsit ifodasi..... 102
Jo‘rayeva N. G. Alisher navoiy she’riyatida foydalanilgan arabcha, forscha va turkcha so‘zlarning ma’no xususiyatlari tahlili..... 105
Эшматова Ю.Б. Ўзбек замонавий қиссачилигининг ўрганиш тамойиллари..... 110
Мусулмон Намоз. Ўзбек адабий тилидаги ўзгаришларнинг давомли таҳрир жараёнида акс этиши (Абдулла Қаҳҳорнинг “Сароб” романи мисолида)..... 113
Турдиева К.Ш. Жаҳон болалар адабиётининг маърифий-маданий аҳамияти..... 119
Ниязова Д.Х. Ўзбек тилшунослигида бадиий матннинг лингвистик тадқиқи..... 121
Davronov A.S., Davronova N.A. Hurriyat – hamza ijodining bosh masalasi..... 123
Юнусова Ж.Б. Шавкат Раҳмон шеъриятида айрим тил бирликларининг қўлланиши..... 127
Юлдашева З. “Холдорхон” – тилимизнинг кўркли обидаси..... 130
Урунова З.Н. “Дефектология” терминологиясига доир..... 133
Xalilova Sh.J. Ertaklarni ijro etish tartibi va ertakchilik an’analari..... 137
Xudayberdiyeva O. R. Tildagi gender farqlanishlar..... 139
Siddiqov M.R. Maktablarda leksikologiya bo‘limini o‘qitish muammolari... 142
O‘rozov J. Tilshunoslikda nom yaratish muammosining o‘rganilishi va neymlar tasnifi..... 145
Tursunova O.Sh. Dunyo tilshunosliklarida o‘xshatish qurilmalari tadqiqi.... 149
Rahmatullayeva Sh., Shodmonova S. Til ta’limida morfologiyani o‘qitishning samarali texnologiyalari..... 152
Bobojonova S. Antroponimlarning allyuziv nom sifatida qo‘llanilishi..... 154
Boboyorov O‘. She’riy asarlarning estetik imkoniyatlari va fonopoetik xususiyatlari..... 157
Qahramonova S. Ulug‘bek Hamdamning “Ota” romanida *uchun* ko‘makchisining tahlili..... 161
Shermatova G. Ne’mat Arslonning “Ashirit” novellasidagi frazeologik birliklar va badiiy to‘qimalar haqida..... 163

3-SHO‘BA. O‘ZBEK TILINI XORIJIY TIL SIFATIDA O‘QITISHDA TIL KO‘NIKMALARINI RIVOJLANTIRISH MASALALARI

Shodmonova M. O‘zbek tilida leksik ko‘nikmalarni shakllantirish usullari..... 167
Ахмедова Г.М. Нутқ ўстиришда қиёсий маълумотларнинг ўрни…..... 171
Talipova F.S. O‘zbek tilini xorijiy til sifatida o‘qitishda til ko‘nikmalarini rivojlantirish masalalari..... 174

Туракулова О.А., Туракулова Н.А. Ўзбек тилини хорижликларга ўргатиш бўйича интенсив усуллар..... 176
Amirqulova N.A. Ingliz tilida so‘zlashuv frazeologik birliklarning funksional xususiyatlari..... 178
Israfilov D. O‘zbek tilini xorijiy til sifatida o‘qitishda foydalaniladigan madaniy bilim va ko‘nikmalarning tematik qamrovi va foydalanilishi..... 181

6-SHO‘BA. O‘ZBEK TILINI DAVLAT TILI SIFATIDA O‘QITISHNING SAMARALI TEXNOLOGIYALARI VA USULLARI

Muhamedova S.X., Shirinova Y.T. Muloqot tilini tanlash..... 185
Asilova G.A. O‘zbek tili ta’limining uzluksizligi va uzviyligini ta’minlash... 187
Mo‘minova O. O‘zbek tilini o‘qitishda матn yaratish тexnologiyasidan foydalanish..... 189
Уринова О.Т. Синонимия терминов крупнорогатого скота..... 194
Muhammedjanova G., Nosirov A. O‘zbek tilini davlat tili sifatida o‘qitishning samarali texnologiyalari va usullari (ta’lim rus va qardosh tillarda olib boriladigan maktablarning 5-sinfda o‘zbek tili darslari misolida)..... 198
Очилов Н. Таълим жараёнида ўзбек тилини давлат тили сифатида ўқитиш масалалари..... 203
Yuldosheva N., **Bazarova D.B.** Ta’lim rus tilida olib boriladigan maktablarda lug‘at ustida ishlash usullari..... 205
Мирҳайдарова Н.Ҳ. Ўзбек тилида “маънавият” умумий семали лексемаларининг тадқиқ муаммолари ва амалий аҳамияти..... 208
Abduraximova K.G‘. O‘zbek tili darslarida pedagogik texnologiya mashqlaridan foydalanib o‘quvchilarning og‘zaki nutqini o‘stirish usullari..... 211
Bektasheva G.R. O‘zbek tilini davlat tili sifatida o‘qitishda jadid adabiyotining o‘rni..... 214
Mavlyanov S.J. Diplomatik terminlarning shakllanishi va ularni optimallashtirish muammolari (tarjima lug‘atlari misolida)..... 217
Murtazoyeva M., Qurbonova L. O‘zbek tilshunosligida o‘xshatish qurilmalari tadqiqi..... 221

O‘ZBEK TILINING XORIJDA O‘QITILISHI: TA’LIM NAZARIYASI VA AMALIYOTI

XALQARO ONLAYN ILMIY-AMALIY ANJUMAN MATERIALLARI

2021-yil 29-may

Adadi 60 nusxa. Hajmi 14,2 b/t. Bichimi 60x84 $^{1}/_{16}$
«Times New Roman» garniturasi. Ofset usulida bosildi.
OOO “AKTIV PRINT” bosmaxonasida chop etildi.
Toshkent, Chilonzor 25, Lutfiy 1A.